

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA

ZZZ.Br.13/2024

Vrhovni sud Kosova u Veću sudija, Muhamet Rexha predsednik veća, Nenad Lazić i Milena Đerić, članovi veća, u pravnoj stvari tužilaca: A. G., A. L., A. Z., B. T. i B. T., svi iz ..., koje po punomoćju zastupa Arbër Guta, advokat iz Prištine, protiv tužene: Vlada Kosova, Ministarstvo Zdravlja, koju zastupa Državno Pravobranilaštvo, po predmetu spora: radi isplate mesečnih zarada, odlučujući po Zahtevu za zaštitu zakonitosti, podnetom od strane Državnog tužioca Kosova, na ročištu održanom dana 24.09.2024. godine, doneo je:

P R E S U D A

USVAJA SE kao osnovan Zahtev za zaštitu zakonitosti Državnog tužioca Kosova, te **SE PREINAČUJU** presuda Apelacionog suda Kosova Gž.br.6323/2022 od 12.02.2024. godine, i presuda Osnovnog suda u Đakovici, Opšte Odeljenje P.br.369/2021 od 24.06.2022. godine, na sledeći način:

U stavu I. dispozitiva se odbija kao neosnovan tužbeni zahtev tužilaca, kojim su zahtevali da se obaveže tužena da tužiocima isplati novčane iznose kao što su naznačeni:

- Tužilji A. G., na ime nadoknade mesečnih zarada za mesece: Jul 2020, Avgust 2020, Septembar 2020, Oktobar 2020, Novembar 2020 i Decembar 2020 (za svaki mesec po 100 eura), da isplati novčani iznos od 600,00 eura.
- Tužilji A. L., na ime nadoknade mesečnih zarada za mesece: Jul 2020, Avgust 2020, Septembar 2020, Oktobar 2020, Novembar 2020 i Decembar 2020 (za svaki mesec po 100 eura), da isplati novčani iznos od 600,00 eura.
- Tužilji A. Z., na ime nadoknade mesečnih zarada za mesece: Jul 2020, Avgust 2020, Septembar 2020, Oktobar 2020, Novembar 2020 i Decembar 2020 (za svaki mesec po 100 eura), da isplati novčani iznos od 600,00 eura.

- Tužiocu B. T., na ime nadoknade mesečnih zarada za mesece: Jul 2020, Avgust 2020, Septembar 2020, Oktobar 2020, Novembar 2020 i Decembar 2020 (za svaki mesec po 100 eura), da isplati novčani iznos od 600,00 eura.
- Tužilji B. T., na ime nadoknade mesečnih zarada za mesece: Jul 2020, Avgust 2020, Septembar 2020, Oktobar 2020, Novembar 2020 i Decembar 2020 (za svaki mesec po 100 eura), da isplati novčani iznos od 600,00 eura, kao i preostali deo tužbenog zahteva za mesece: Jul 2020, Avgust 2020 i Septembar 2020 tražila da joj se isplati novčani iznos od 300,00 eura.

Da se isplate navedeni novčani iznosi zajedno sa zakonskom kamatom od 8% za godinu dana za svakog tužioca, koja će se obračunavati od dana podnošenja tužbe u sudu (01.04.2021. godine) pa sve do konačne isplate, u roku od 7 dana od dana prijema presude pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Stavom II. dispozitiva se određuje da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u Đakovici, Opšte Odeljenje P.br.369/2021 od 24.06.2022.godine, u stavu I. dispozitiva delimično je usvojen tužbeni zahtev tužilaca, kao osnovan, te je obavezana tužena da istima isplati novčane iznose kao što su naznačeni:

- Tužilji A. G., na ime nadoknade mesečnih zarada za mesece: Jul 2020, Avgust 2020, Septembar 2020, Oktobar 2020, Novembar 2020 i Decembar 2020 (za svaki mesec po 100 eura), da isplati novčani iznos od 600,00 eura.
- Tužilji A. L., na ime nadoknade mesečnih zarada za mesece: Jul 2020, Avgust 2020, Septembar 2020, Oktobar 2020, Novembar 2020 i Decembar 2020 (za svaki mesec po 100 eura), da isplati novčani iznos od 600,00 eura.
- Tužilji A. Z., na ime nadoknade mesečnih zarada za mesece: Jul 2020, Avgust 2020, Septembar 2020, Oktobar 2020, Novembar 2020 i Decembar 2020 (za svaki mesec po 100 eura), da isplati novčani iznos od 600,00 eura.
- Tužiocu B. T., na ime nadoknade mesečnih zarada za mesece: Jul 2020, Avgust 2020, Septembar 2020, Oktobar 2020, Novembar 2020 i Decembar 2020 (za svaki mesec po 100 eura), da isplati novčani iznos od 600,00 eura.

- Tužilji B. T., na ime nadoknade mesečnih zarada za mesece: Jul 2020, Avgust 2020, Septembar 2020, Oktobar 2020, Novembar 2020 i Decembar 2020 (za svaki mesec po 100 eura), da isplati novčani iznos od 600,00 eura.

Da se isplate navedeni novčani iznosi zajedno sa zakonskom kamatom od 8% za godinu dana za svakog tužioca, koja će se obračunavati od dana podnošenja tužbe u sudu (01.04.2021. godine) pa sve do konačne isplate, u roku od 7 dana od dana prijema presude pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Stavom II. dispozitiva odbijen je kao neosnovan preostali deo tužbenog zahteva tužilje B. T.iz ..., koja je za mesece: Jul 2020, Avgust 2020 i Septembar 2020 tražila da joj se isplati novčani iznos od 300,00 eura.

Stavom III. dispozitiva obavezana je tužena da na ime nadoknade troškova parničnog postupka tužiocima isplati novčani iznos od 1,163.20 eura, u roku od 7 dana od dana prijema presude pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Na ovu je presudu žalbu uložio ovlašćeni zastupnik tužene, a Apelacioni sud Kosova je odlučujući po istoj našao da žalba nije osnovana, te ju je presudom Gž.br.6323/2022 od 12.02.2024. godine kao takvu odbio, a presudu Osnovnog suda u Đakovici, Opšte Odeljenje P.br.369/2021 od 24.06.2022.godine, potvrdio.

Protiv pravosnažne presude Apelacionog suda Kosova, Državni tužilac Kosova je podneo Zahtev za zaštitu zakonitosti zbog pogrešne primene materijalnog prava tačnije odredbe člana 247. stav 1. tačka b) a vezano za odredbu člana 184. Zakona o parničnom postupku i odredbe članova 78. i 79. Zakona o radu (Zakon br.03/L-212), sa predlogom da Vrhovni sud Kosova usvoji Zahtev za zaštitu zakonitosti, ukine pobijanu presudu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

Punomoćnik tužilaca je podneo pismeni odgovor na podneti Zahtev za zaštitu zakonitosti.

Vrhovni sud Kosova je nakon razmatranja podnetog Zahteva za zaštitu zakonitosti i pobijanih presuda, a u smislu odredbe člana 251. Zakona o parničnom postupku, našao:

Zahtev za zaštitu zakonitosti je osnovan.

Vrhovni sud Kosova je za dan 24.09.2024. godine, zakazao ročište radi odlučivanja po ovoj pravnoj stvari, na koje je pristupio punomoćnik tužilaca, dok se Državni tužilac i tužena, odnosno njen zastupnik, uredno pozvani pozivu suda, nisu odazvali. Tom prilikom, punomoćnik tužilaca je istakao da je podneo pismeni zahtev tuženoj dana 01.03.2021. godine,

a tužbu je podneo dana 01.04.2021. godine, što znači da je tužba podneta skladu sa odredbom člana 87. Zakona o radu, u kojem je navedeno da svi zahtevi iz radnog odnosa koji se odnose na novčana potraživanja zastarevaju u okviru roka od tri (3) godine od dana podnošenja zahteva. Takođe, on se pozvao i na Odluku Vlade Republike Kosovo br.01/19 od 30.03.2020. godine, ističući da je pomenutom odlukom određeno da pravo na naknadu imaju i lica koja nisu zaposlena u javnom sektoru.

Uvidom u spis predmeta, Vrhovni sud Kosova je utvrdio da je tužena u odgovoru na tužbu, zatim tokom trajanja sudskog postupka, u završnoj reči isticala prigovor zastarelosti podnošenja tužbe pozivajući se na odredbe članova 78. i 79. Zakona o radu. Ovlašćeni punomoćnik tužilaca je dana 01.03.2021. godine podneo pismeni Zahtev tuženoj za isplatu mesečnih zarada po osnovu Odluke tužene br.18/38 od dana 30.10.2020. godine, a dana 01.04.2021. godine je isti podneo tužbu prvostepenom sudu. Prvostepeni sud je u obrazloženju ožalbene presude, naveo da je konkretna tužba podneta u zakonom predviđenom roku.

Nije sporno među parničnim strankama da su tužioci sklopili Ugovor o radu na određeno vreme sa firmom: ERIK Sh.P.K sa sedištem u Prištini, na poziciji: Higijeničar, i nije sporno da su isti kao Higijeničari radili u vremenskom periodu navedenom u tužbi i tužbenom zahtevu. Tužioci su svoj tužbeni zahtev zasnovali na Odluci br. 18/38, od 30.10.2020.godine, koja je izdata od strane Vlade Republike Kosovo odnosno ovde tužene. Pomenutom Odlukom br.18/38 od 30.10.2020. godine, je utvrđeno da će se zbog pandemije, mesečne naknade iznad osnovne plate za aktivno osoblje na radnim mestima za ceo mesec za koji se prima dodatak u javnim zdravstvenim ustanovama, preko platne liste u tri nivoa zdravstvene zaštite, angažovanih u borbi protiv pandemije COVID-19 za mesece septembar, oktobar, novembar i decembar isplatiti naknada od 100 eura mesečno. Ovlašćeni zastupnik tužene je tokom celog postupka osporavao istaknuti tužbeni zahtev, ističući da se pomenuta odluka Vlade Republike Kosovo odnosi samo na zaposlene u javnim državnim institucijama, koji su uspostavili redovne ili stalne radne odnose u javnim institucijama i koji su plaćeni preko sistema plate, a ne za druge kategorije zaposlenih, koji su u radnom odnosu sa privatnim preduzećima. Pod pojmom pomoćno/tehničko osoblje podrazumevaju se javni funkcioneri koji obavljaju pomoćne poslove u državnim institucijama, na primer u Tužilaštvu i Sudu, tužioci i sudije, su glavno osoblje, dok su pravni službenici, stručni saradnici, referenti i sl. pomoćno osoblje i plaćeni preko državnih budžetskih linija. U konkretnom slučaju tužioci su zasnovali radni odnos sa svojim poslodavcem, preduzećem ERIK Sh.P.K, i platu primaju samo od poslodavca, tako da je on odnosno njihov poslodavac odgovoran za naknade, opasnost na radu ili bilo koji drugi zahtev. Tužioci sa tuženom, Ministarstvom zdravlja, niti putem radnog odnosa, niti na bilo koji

drugi način nisu kreirali pravni odnos, na način da bi tužena odgovarala za naknadu dopunske zarade koju oni sada traže tužbom. Prvostepeni sud je sproveo kompletan postupak i nakon toga je doneo odluku kojom je delimično usvojio kao osnovan tužbeni zahtev tužilaca, odnosno postupio je na napred navedeni način. Drugostepeni sud je u žalbenom postupku, postupajući po žalbi podnetoj od strane ovlašćenog zastupnika tužene, potvrdio prvostepenu presudu, na napred navedeni način, ističući da je prvostepeni sud pravilno utvrdio činjenično stanje, i pravilno je primenio materijalno pravo.

U ovakvom stanju predmeta, Vrhovni sud Kosova ne prihvata kao osnovan pravni stav drugostepenog suda u vezi sa delimičnim usvajanjem tužbenog zahteva tužilaca, drugostepena presuda u ovom parničnom predmetu nema bitnih povreda članova parničnog postupka, ali postoji pogrešna primena materijalnog prava.

Vrhovni sud Kosova je izvršio uvid u Odluku Vlade Republike Kosovo br.01/19 od 30.03.2020. godine u kojoj je navedeno da se dodatna novčana naknada odobrava za mesece April i Maj 2020. godine i odnosi se na sve zaposlene, i isto je potvrđeno Odlukom Vlade Republike Kosovo br.06/25 od 17.04.2020. godine kojom je precizirana pomenuta Odluka Vlade Republike Kosovo br.01/19 od 30.03.2020. godine.

Vrhovni sud Kosova je izvršio uvid i u Odluku Vlade Republike Kosovo br.18/38 od 30.10.2020. godine, u kojoj je navedeno da se ista odnosi na mesece: Septembar, Oktobar, Novembar i Decembar 2020. godine, i odnosi se samo na zaposlene u javnom sektoru.

Vrhovni Sud Kosova je podneo zahtev Pravnoj Službi Kancelarije Premijera Republike Kosova dana 15.10.2024. godine u cilju davanja dodatnih objašnjenja vezano za pomenute Odluke, i dana 30.10.2024. godine, Vlada Republike Kosovo, Ministarstvo Zdravlja, Pravno Odeljenje je dostavilo pismeni odgovor na podnet zahtev. U istom je precizno i nedvosmisleno navedeno, citirano: *„Izrazi koji se koriste kao što su „medicinsko i pomoćno osoblje“, „lekari“, „medicinske sestre“ i „osoblje izloženo riziku“ se odnose samo na zaposlene u javne ustanove i one koji su uvršteni u zvanične platne liste ovih institucija. (za tačnost odluke br. 01/19 od 30.03.2020. tačka 1.6 se naziva „ne svi zaposleni u ustanovi...“ i takođe vidi tačku 1. Odluka br. 18/38 od 30.10.2020. godine u kojoj se kao korisnici navode zaposleni u javnim zdravstvenim ustanovama kroz platnu listu na tri nivoa).*

Odluka ne obuhvata zaposlene koji su angažovani po ugovoru sa privatnim preduzećima, čak i ako su angažovani u javnom zdravstvu.

Odluka je ograničena na osoblje koje je zaposleno u javnim institucijama, uključujući samo one koji su u direktnom radnom odnosu i imaju koristi od platnih šema koje administriraju dotične javne institucije.

Dok u Vašem zahtevu u vezi sa postojanjem posebnih rešenja za ovu kategoriju zaposlenih pojašnjavamo da rešenje br. 08/65 od 18.02.2021. godine kojim su utvrđeni dodaci, između ostalog, za kategoriju zdravstvenih radnika koji obavljaju zdravstvene usluge u javnom sektoru na osnovu ugovora i naknade za tehničke radnike privatnog sektora po ugovoru (februar-mart od 100 evra), konkretno: tačka 5.1: Predviđene naknade za zdravstvene radnike sa ugovorom od strane javnih institucija, uključujući i njih kao direktne korisnike ovih naknada, kao i tačka 5.2: Obezbeđuje naknade za tehničke radnike (uključujući i one u sektoru čišćenja i fizičkog obezbeđenja), koji obavljaju ugovorene usluge preko javnih institucija.

Koristi ove kategorije se upravljaju i kanališu kroz nezavisne sindikalne liste privatnog sektora. U svakom slučaju, za informaciju, implementacija ovih odluka nakon potpisivanja odgovornih zvaničnika (ZKA, ZKF) dotičnih organizacija, odnosno SPSPK, sa naknadnim pismom preko ZKA i Ministra zdravlja je obrađena za isplatu preko Blagajne”.

Odredba člana 55. stavovi 1. i 2. Zakona o radu (Zakon br.03/L-212) propisuje da zaposleni ima pravo na platu, koja se određuje u skladu sa Ugovorom za radu, Zakonom, Kolektivnim Ugovorom, Unutrašnjim Aktom Poslodavca. Pravo na platu, dodatnu platu i naknadu na platu i druge dodatne prihode, zaposleni ostvaruje prema postignutom sporazumu sa poslodavaocem za završeni rad i provedeni vremenski rad sa Ugovorom o Radu.

Imajući u vidu citirani pismeni odgovor Vlade Republike Kosovo, Ministarstvo Zdravstva, Pravne Službe, zatim, pomenuti član 52. stavovi 1. i 2. Zakona o radu, kao i kompletne spise predmeta, Vrhovni sud Kosova je utvrdio da tužioci nisu bili u radnopravnom odnosu sa tuženom, odnosno tužena im nije bila poslodavac, niti su tužioci imali zaključeni Ugovor o radu sa tuženom, sledstveno tome, tužena nije bila u obavezi, niti je obavezna da im nadoknadi dodatnu novčanu naknadu. S obzirom na pomenuti odgovor Vlade Republike Kosovo, Ministarstvo Zdravstva, koji ustvari predstavlja autentično tumačenje predmetnih spornih uredbi, to je Vrhovni sud Kosova uz primenu napred navedenih odredbi Zakona o radu, našao da tužiocima ne pripada konkretno pravo na dodatnu novčanu naknadu.

Na osnovu svega gore navedenog, Vrhovni sud Kosova je našao da je zahtev za zaštitu zakonitosti osnovan, te je isti usvojio i uz primenu odredbe člana 251. a vezano za član 224. stav 1. Zakona o parničnom postupku odlučio kao u dispozitivu.

VRHOVI SUD KOSOVA
ZZZ Br. 13/2024 od 24.09.2024. godine

Predsednik Veća – Sudija
Muhamet Rexha
